

Środa, 15 grudnia 2021 r.

P9_TA(2021)0506

Współpraca w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej na Bałkanach Zachodnich**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 grudnia 2021 r. w sprawie współpracy w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej na Bałkanach Zachodnich (2021/2002(INI))**

(2022/C 251/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając odpowiednie konwencje ONZ, w szczególności Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i protokoły do niej (protokół z Palermo z 2000 r.) oraz Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji,
- uwzględniając prawnokarłą i cywilnoprawną konwencję Rady Europy o korupcji, otwartą do podpisu w Strasburgu odpowiednio 27 stycznia 1999 r. i 4 listopada 1999 r., oraz rezolucje (98)7 i (99)5 przyjęte przez Komitet Ministrów Rady Europy odpowiednio 5 maja 1998 r. i 1 maja 1999 r. ustanawiające Grupę Państw Przeciwko Korupcji (GRECO),
- uwzględniając Europejską konwencję o pomocy prawnej w sprawach karnych,
- uwzględniając Europejską konwencję o przekazywaniu ścigania w sprawach karnych,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o praniu, ujawnianiu, zajmowaniu i konfiskacie dochodów pochodzących z przestępstwa oraz o finansowaniu terroryzmu,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o cyberprzestępczości (Konwencja o cyberprzestępczości),
- uwzględniając działalność Komitetu Ekspertów ds. Oceny Środków Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu (MONEYVAL) oraz zalecenia Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy,
- uwzględniając konkluzje Rady z 26 czerwca 2018 r., 18 czerwca 2019 r. i 25 marca 2020 r. w sprawie rozszerzenia oraz procesu stabilizacji i stowarzyszenia,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2018/1788 z 19 listopada 2018 r. w sprawie wsparcia Centrum Kontroli Broni Strzeleckiej i Lekkiej dla Europy Wschodniej i Południowo-Wschodniej w realizacji regionalnego planu działania w sprawie zwalczania nielegalnego handlu bronią na Bałkanach Zachodnich ⁽¹⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 6 lutego 2018 r. pt. „Wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększone zaangażowanie UE w tym regionie” (COM(2018)0065),
- uwzględniając komunikat Komisji z 24 lipca 2020 r. w sprawie strategii UE w zakresie unii bezpieczeństwa (COM(2020)0605),
- uwzględniając komunikat Komisji z 24 lipca 2020 r. pt. „Plan działania UE w sprawie nielegalnego handlu bronią palną na lata 2020–2025” (COM(2020)0608),
- uwzględniając komunikat Komisji z 14 kwietnia 2021 r. w sprawie unijnej strategii zwalczania przestępczości zorganizowanej na lata 2021–2025 (COM(2021)0170) oraz towarzyszący mu dokument roboczy służb Komisji pt. „EMPACT – instrument przewodni UE w zakresie współpracy na rzecz zwalczania poważnej i zorganizowanej przestępczości międzynarodowej” (SWD(2021)0074),

---

⁽¹⁾ Dz.U. L 293 z 20.11.2018, s. 11.

Środa, 15 grudnia 2021 r.

- uwzględniając komunikat Komisji z 14 kwietnia 2021 r. pt. „Strategia UE w zakresie zwalczania handlu ludźmi na lata 2021–2025” (COM(2021)0171),
- uwzględniając porozumienia w sprawie współpracy operacyjnej i strategicznej między Agencją Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol) a Albanią, Bośnią i Hercegowiną, Czarnogórą, Macedonią Północną i Serbią, a także porozumienie robocze ustanawiające stosunki współpracy między organami ścigania Kosowa a Europolem,
- uwzględniając porozumienia o współpracy między Eurojustem a Albanią, Czarnogórą, Macedonią Północną i Serbią,
- uwzględniając porozumienia o współpracy w zakresie zarządzania granicami między Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) a Albanią, Bośnią i Hercegowiną, Czarnogórą, Macedonią Północną i Serbią,
- uwzględniając proces berliński oraz zobowiązania antykorupcyjne podjęte przez kraje Bałkanów Zachodnich w 2018 r.,
- uwzględniając sporządzoną przez Europol ocenę zagrożenia poważną i zorganizowaną przestępczością z 12 kwietnia 2021 r. oraz ocenę zagrożenia wykorzystaniem internetu przez zorganizowane grupy przestępcze z 5 października 2020 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Biura Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości (UNODC) pt. „Measuring Organized Crime in the Western Balkans” [„Ocena skali przestępczości zorganizowanej na Bałkanach Zachodnich”],
- uwzględniając swoją rezolucję z 5 lipca 2016 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi w stosunkach zewnętrznych UE ^(?),
- uwzględniając swoje zalecenie z 19 czerwca 2020 r. dla Rady, Komisji i wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie Bałkanów Zachodnich po szczycie w 2020 r. ^(?),
- uwzględniając swoje rezolucje na lata 2019–2020 w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących Albanii, Bośni i Hercegowiny, Kosowa, Czarnogóry, Macedonii Północnej i Serbii,
- uwzględniając art. 54 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0298/2021),
- A. mając na uwadze, że przestępczość zorganizowana stała się centralną kwestią w sprawach międzynarodowych oraz zagrożeniem dla pokoju i rozwoju, które wymaga wspólnej i skoordynowanej reakcji ze strony UE, jej państw członkowskich i partnerów międzynarodowych;
- B. mając na uwadze, że skuteczne zwalczanie przestępczości zorganizowanej jest częścią procesu przystąpienia do UE, zwłaszcza w klastrze zasad podstawowych oraz w 24. rozdziale negocjacyjnym dotyczącym sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa;
- C. mając na uwadze, że korupcja i przestępczość zorganizowana nadal stanowią poważny problem w całym regionie Bałkanów Zachodnich, co może mieć również negatywne skutki dla państw członkowskich UE; mając na uwadze, że siatki przestępczości zorganizowanej są ze sobą ściśle powiązane i zakorzenione w państwach członkowskich UE i w państwach spoza UE;
- D. mając na uwadze, że proces integracji europejskiej krajów Bałkanów Zachodnich jest bezpośrednio uzależniony od normalizacji ich stosunków zarówno między sobą, jak i z państwami członkowskimi UE;
- E. mając na uwadze, że przestępczość zorganizowana na Bałkanach Zachodnich jest problemem strukturalnym, mającym głęboko zakorzenione powiązania z biznesem i instytucjami państwowymi oraz będącym jednym z przejawów zawłaszczania państwa, któremu mają zaradzić reformy związane z procesem integracji z UE;
- F. mając na uwadze, że przestępczość zorganizowana i korupcja idą w parze z praniem brudnych pieniędzy, uchylaniem się od opodatkowania, klientelizmem oraz bezkarnością;

^(?) Dz.U. C 101 z 16.3.2018, s. 47.

^(?) Dz.U. C 362 z 8.9.2021, s. 129.

Środa, 15 grudnia 2021 r.

- G. mając na uwadze, że zorganizowane grupy przestępcze ściśle współpracują ponad granicami i podziałami etnicznymi, w przeciwieństwie do policji i organów sądowych krajów Bałkanów Zachodnich, które muszą pilnie poprawić tę koordynację;
- H. mając na uwadze, że zorganizowane grupy przestępcze współpracują z grupami z krajów szerszego sąsiedztwa europejskiego w takich działaniach, jak handel ludźmi, handel migrantami, przemyt dzieł sztuki i pranie pieniędzy;
- I. mając na uwadze, że zharmonizowane ramy prawne, ich skuteczne wdrażanie, niezależne organy antykorupcyjne i antyprzestępcze oraz rzeczywista wola polityczna, mają kluczowe znaczenie dla zwalczania przestępczości zorganizowanej;
- J. mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniem UNODC pt. „Measuring Organized Crime in the Western Balkans” [„Ocena skali przestępczości zorganizowanej na Bałkanach Zachodnich”] na Bałkanach Zachodnich ścigani i skazywani są raczej niską rangą członkowie organizacji przestępczych, a przywódcy grup częściej cieszą się bezkarnością;
- K. mając na uwadze, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego zyskały pozycję ważnych podmiotów w walce z przestępczością zorganizowaną i korupcją w całym regionie oraz odgrywają kluczową rolę, zwłaszcza w monitorowaniu i ocenie strategii antykorupcyjnych;
- L. mając na uwadze, że potrzeba więcej badań i bardziej wiarygodnych danych na temat przestępczości zorganizowanej, aby lepiej opracować skuteczne rozwiązania polityczne dotyczące przestępczości zorganizowanej i korupcji w regionie;
- M. mając na uwadze, że edukacja odgrywa kluczową rolę w zapobieganiu przestępczości i promowaniu kultury poszanowania prawa;
- N. mając na uwadze, że zagrożenie ze strony zorganizowanych grup przestępczych pochodzących z Bałkanów Zachodnich było w niektórych krajach błędnie wykorzystywane jako argument przeciwko przystąpieniu do UE, należy zatem odpowiednio podejść do tej kwestii, aby wspomóc dalsze kroki w procesie przystąpienia krajów Bałkanów Zachodnich do UE;
- O. mając na uwadze, że w celu spełnienia kryteriów członkostwa w UE kraje Bałkanów Zachodnich muszą przeprowadzić kompleksowe reformy w kluczowych obszarach oraz osiągnąć konkretne wyniki w reformie sądownictwa oraz walce z korupcją i przestępczością zorganizowaną;
- P. mając na uwadze, że wzmocnienie praworządności, walka z korupcją i przestępczością zorganizowaną to kamienie węgielne strategii UE dla Bałkanów Zachodnich z 2018 r.;
- Q. mając na uwadze, że na projekty związane ze zwalczaniem przestępczości zorganizowanej na Bałkanach Zachodnich przeznaczono około 64 mln EUR z Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II), z którego sfinansowano wiele projektów krajowych i wielonarodowych wspierających skuteczniejsze sprawowanie wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących przestępczości zorganizowanej i korupcji na Bałkanach Zachodnich, w tym poprzez monitorowanie procesów sądowych; mając na uwadze, że IPA III również obejmuje szczegółowe cele dotyczące opracowania skutecznych narzędzi zapobiegania handlowi ludźmi i nielegalną bronią palną, handlowi narkotykami i praniu pieniędzy oraz zwalczania takiej działalności;

Kontekst ogólny

1. podkreśla, że przestępczość zorganizowana i korupcja szkodzą przede wszystkim obywatelom krajów Bałkanów Zachodnich, ponieważ podważają ich prawo do bezpieczeństwa i spójności społecznej, a także zaufanie do systemu demokratycznego, tworzą przeszkody dla demokratycznych reform i utrudniają proces akcesyjny, a jednocześnie mają potencjalny i faktyczny negatywny wpływ na bezpieczeństwo i stabilność państw członkowskich UE;
2. zaznacza, że pozbawienie krajów Bałkanów Zachodnich perspektywy europejskiej pogarsza sytuację w zakresie przestępczości zorganizowanej oraz że sytuację tę można poprawić poprzez wspieranie procesu integracji z UE i współpracę z państwami członkowskimi; podkreśla, że walka z przestępczością zorganizowaną i pogłębianie integracji z UE to procesy wzajemnie się wzmacniające, dlatego należy przyspieszyć proces integracji z UE;
3. jest zdania, że powiązanie liberalizacji reżimu wizowego dla Kosowa ze zwalczaniem przestępczości zorganizowanej przynosi skutki odwrotne do zamierzonych, ponieważ izolacja zachęca do działalności przestępczej; podkreśla po raz kolejny, że Kosowo spełniło wszystkie kryteria liberalizacji reżimu wizowego, i wzywa Radę do bezzwłocznego przyznania tej liberalizacji;

Środa, 15 grudnia 2021 r.

4. zauważa, że praworządność oraz walka z korupcją i przestępczością zorganizowaną to kluczowe dziedziny, w których kraje Bałkanów Zachodnich muszą wykazać się konkretnymi wynikami, aby poczynić większe postępy na drodze do integracji z UE; wzywa je, by znacznie zwiększyły wysiłki na rzecz przyspieszenia niezbędnych reform, i wzywa UE do promowania – jako priorytetu polityki rozszerzenia – prawidłowej transpozycji i wdrożenia odpowiednich instrumentów międzynarodowych wspierających praworządność i służących zwalczaniu korupcji i przestępczości zorganizowanej poprzez pomoc finansową i praktyczną współpracę;

5. z zadowoleniem przyjmuje publikację 14 kwietnia 2021 r. unijnej strategii zwalczania przestępczości zorganizowanej na lata 2021–2025 i wzywa UE do zacieśnienia współpracy międzynarodowej w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, w szczególności z krajami Bałkanów Zachodnich, aby skutecznie przeciwdziałać temu ponadnarodowemu zagrożeniu;

6. zauważa, że brak możliwości zatrudnienia, korupcja, dezinformacja, elementy zawłaszczania państwa, nierówność, obca ingerencja niedemokratycznych reżimów, takich jak Rosja i Chiny, oraz powolny proces przystąpienia do UE należą do czynników, które sprawiają, że społeczeństwa Bałkanów Zachodnich są podatne na przestępczość zorganizowaną; wzywa zarówno władze krajów Bałkanów Zachodnich, jak i ich partnerów międzynarodowych, w szczególności UE, do wzmocnienia wysiłków na rzecz sprostania tym wyzwaniom, które zwiększają niestabilność, podważają integrację oraz opóźniają rozwój demokratyczny i gospodarczy;

7. ubolewa z powodu braku rzeczywistej woli politycznej wśród części lokalnych elit politycznych, by zwalczać przestępczość zorganizowaną i korupcję oraz eliminować wszelkie elementy zawłaszczania państwa;

8. ubolewa z powodu częstego braku niezależności i właściwego funkcjonowania sądownictwa w krajach Bałkanów Zachodnich i nalega na przyjęcie bardziej strategicznego podejścia do wyzwań związanych z przestępczością zorganizowaną; apeluje do UE o dalszą pomoc, aby rozwijać kulturę profesjonalizmu i skuteczności wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych oraz poprawić uczciwość w sądownictwie; zauważa, że choć poczyniono pewne postępy w zakresie reformy wymiaru sprawiedliwości, nadal konieczne są znaczne wysiłki, aby osiągnąć wymierne rezultaty;

9. wzywa kraje Bałkanów Zachodnich, by w pełni zajęły się niedociągnięciami swoich systemów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, w tym długością postępowań; apeluje do UE i innych partnerów międzynarodowych o przedstawienie dalszych wytycznych dla organów ścigania i sądownictwa w celu zwiększenia profesjonalizmu i skuteczności wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych;

10. z zadowoleniem przyjmuje transpozycję do prawa krajowego przez kraje Bałkanów Zachodnich unijnych i międzynarodowych standardów odzyskiwania mienia, a także inne wysiłki na rzecz zwalczania przestępczości zorganizowanej w regionie, takie jak opracowanie rządowych mechanizmów koordynacji oraz specjalnych sądów i jednostek egzekwowania prawa; ubolewa jednak, że poziom wdrożenia pozostaje niski, i wzywa władze krajów Bałkanów Zachodnich, by osiągnęły solidne wyniki w odzyskiwaniu takich aktywów z korzyścią dla wszystkich obywateli oraz by uznały konfiskatę dochodów i narzędzi pochodzących z przestępstwa za priorytet w walce z korupcją i przestępczością zorganizowaną; apeluje o wsparcie UE w zapewnianiu organom ścigania odpowiednich zdolności, warunków i zasobów, podkreślając w szczególności potrzebę zwiększenia wiedzy specjalistycznej w dziedzinie kryminalistycznych ekspertyz finansowych w prokuraturach;

11. apeluje do krajów Bałkanów Zachodnich, aby skoncentrowały swoje wysiłki na zwalczaniu całych organizacji przestępczych, a nie tylko indywidualnych przypadków, co pozwoli na osiągnięcie przyzwoitych wyników w ściganiu i skazywaniu czołowych przestępców; zwraca uwagę, że prawidłowe rozpoznanie działalności przestępczej jako „zorganizowanej” i właściwe jej zbadanie ma zasadnicze znaczenie dla reakcji wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych; wzywa właściwe władze, aby usunęły luki prawne, które narażają informatorów i sygnalistów, oraz by chroniły ich i ich najbliższych przed nękaniami, pozywaniem do sądu lub groźbami, tak aby zwiększyć zdolności do rozbijania zorganizowanych grup przestępczych oraz skutecznie zwalczać korupcję i przestępczość zorganizowaną; zachęca do wymiany najlepszych praktyk z państwami członkowskimi, które odniosły wyjątkowy sukces w walce z przestępczością zorganizowaną; wzywa państwa członkowskie do wspierania systemów ochrony świadków, w tym poprzez relokację;

12. wzywa kraje Bałkanów Zachodnich do osiągnięcia trwałych wyników w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej, korupcji i prania pieniędzy oraz do sporządzania okresowych sprawozdań krajowych na ten temat, a także do zacieśniania współpracy międzyinstytucjonalnej, w tym w zakresie gromadzenia i wymiany informacji wywiadowczych, tak by lepiej zrozumieć i zwalczać przestępczość zorganizowaną;

Środa, 15 grudnia 2021 r.

13. ponownie wskazuje na potrzebę zlikwidowania politycznych i administracyjnych powiązań z przestępczością zorganizowaną poprzez jasne zabezpieczenia antykorupcyjne i skuteczne ściganie karne w przypadku korupcji na wysokim szczeblu; wzywa UE, aby zwiększyła wsparcie na rzecz konsolidacji administracji publicznej w oparciu o zasługi; jest wysoce zaniepokojony doniesieniami i oskarżeniami o powiązania między osobistościami politycznymi wysokiego szczebla a zorganizowanymi grupami przestępczymi, podczas gdy system sądowiczy jest nieskuteczny w reagowaniu na te oskarżenia; podkreśla, że sektor budowlany na Bałkanach Zachodnich należy do najbardziej narażonych na przestępczość zorganizowaną i korupcję;

14. jest zaniepokojony, że pandemia COVID-19 została wykorzystana przez organizacje przestępcze, w tym przez nadużywanie bezpośrednich zamówień publicznych na niezbędny sprzęt medyczny i usługi dla struktur opieki zdrowotnej, sprzedaż sfałszowanych zaświadczeń COVID-19 oraz nasilenie praktyki lichwiarstwa; wzywa władze krajów Bałkanów Zachodnich do podjęcia działań przeciwko podrabianiu szczepionek i kart szczepień; wzywa Komisję, by powiązała wsparcie budżetowe z jasnymi celami antykorupcyjnymi; podkreśla, że w tym celu konieczne jest ustanowienie solidnych mechanizmów, by monitorować wdrażanie;

15. przypomina, że IPA III przewiduje surową warunkowość, a finansowanie musi być różnicowane lub nawet zawieszane w przypadku znacznego regresu lub trwałego braku postępów w obszarze tzw. podstaw, zwłaszcza w dziedzinie praworządności i praw podstawowych, w tym walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną; podkreśla, że we własnym interesie bezpieczeństwa UE i w jej odpowiedzialności leży zagwarantowanie, by fundusze UE nie przyniosły efektu przeciwnego do zamierzonego przez wzmocnienie klientelistycznych sieci skorumpowanych polityków i uprzywilejowanych przedsiębiorstw;

16. zauważa, że powiązania między przestępczością zorganizowaną, polityką i przedsiębiorstwami istniały przed rozpadem Jugosławii i utrzymują się od lat dziewięćdziesiątych; potępia widoczny brak woli właściwych organów do otwarcia archiwów byłej Jugosławii; w związku z tym ponawia swój apel o otwarcie archiwów byłej Jugosławii, a w szczególności o udostępnienie akt byłych jugosłowiańskich służb specjalnych (UDBA) i tajnych służb Jugosłowiańskiej Armii Ludowej (KOS), oraz o przekazanie tych akt odpowiednim rządów na ich wniosek;

17. podkreśla znaczenie współpracy i wymiany danych wywiadowczych z państwami członkowskimi, partnerami międzynarodowymi, takimi jak Stany Zjednoczone, Kanada i Zjednoczone Królestwo, a także z organizacjami międzynarodowymi, takimi jak NATO, GRECO i Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) oraz UNODC;

18. z zadowoleniem przyjmuje ponowne konstruktywne zaangażowanie Stanów Zjednoczonych na Bałkanach Zachodnich, w tym ich skupienie się na walce z korupcją; podkreśla w tym kontekście amerykański dekret nakładający sankcje na osoby przyczyniające się do destabilizacji sytuacji na Bałkanach Zachodnich, a także działania USA wymierzone w osoby i podmioty za znaczące akty korupcji; wzywa UE, by przeprowadziła dokładną ocenę możliwości dostosowania się do takich działań;

Szczególne rodzaje przestępczości zorganizowanej

19. zauważa, że kraje Bałkanów Zachodnich są krajami pochodzenia i tranzytu oraz krajami docelowymi dla handlu ludźmi, którego ofiarą padają głównie kobiety i dziewczęta sprzedawane w celu wykorzystania seksualnego; zauważa, że handel ludźmi jest przestępstwem, które proporcjonalnie ma najwięcej powiązań z przestępczością zorganizowaną; wzywa właściwe władze, aby skupiły się w większym stopniu na działaniach prewencyjnych i wzmacnianiu odporności grup narażonych na ryzyko handlu ludźmi, i jednocześnie podkreśla potrzebę przyjęcia podejścia intersekcjonalnego uwzględniającego kwestie płci; z uznaniem przyjmuje wspólne działania prowadzone z partnerami międzynarodowymi, w tym z Interpolem i Europolem, które to działania doprowadziły do aresztowań osób podejrzanych o handel ludźmi i przemyt ludzi;

20. zauważa, że Bałkany Zachodnie stanowią korytarz tranzytowy dla migrantów i uchodźców, a znaczne przemieszczenia ludności w ostatnich latach stanowią ogromne wyzwanie dla tego regionu i dla państw członkowskich; wzywa do wzmocnienia wysiłków na rzecz rozwiązania problemu przemytu migrantów i ochrony praw podstawowych przemycanych osób, w szczególności nieletnich pozbawionych opieki, a także do intensywniejszej wymiany informacji i lepszej koordynacji między krajami Bałkanów Zachodnich, a także z państwami członkowskimi; zachęca UE i jej państwa członkowskie, aby udzieliły większego wsparcia w rozwiązywaniu tych kwestii, np. w postaci wsparcia finansowego i technicznego, zawierania nieformalnych umów o statusie oraz wspierania współpracy za pośrednictwem wspólnego biura operacyjnego i platformy operacyjnej „Szlak wschodniośroziemnomorski”, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki i potrzeb szlaku zachodniobałkańskiego, a także poprzez pomoc w ustanowieniu godnych warunków przyjmowania; wzywa do zwiększenia ochrony granic zewnętrznych UE we współpracy z państwami Bałkanów Zachodnich;

Środa, 15 grudnia 2021 r.

21. podkreśla, że walka z finansowaniem działalności przestępczej ma kluczowe znaczenie dla jej ujawniania i zapobiegania przenikaniu do legalnej gospodarki; podkreśla, że przejrzystość w zakresie własności rzeczywistej jest ważnym narzędziem polityki w zwalczaniu korupcji, powstrzymywaniu nielegalnych przepływów finansowych oraz walce z uchylaniem się od opodatkowania; z zadowoleniem przyjmuje działania rządów krajów Bałkanów Zachodnich na rzecz rozwiązania problemu prania pieniędzy, obejmujące m.in. przyjęcie zmienionych ram przeciwdziałania praniu pieniędzy; wyraża jednak zaniepokojenie brakiem ich odpowiedniego wdrożenia; ponownie podkreśla potrzebę znaczącej poprawy egzekwowania przepisów dotyczących należytej staranności oraz przejrzystości własności rzeczywistej, w tym w sektorze bankowym;

22. z zaniepokojeniem odnotowuje duży udział szarej strefy (szacowany na ponad 30 % PKB regionu) oraz masowe nielegalne płatności gotówkowe przepływające przez Bałkany Zachodnie; wzywa rządy w regionie do wdrożenia środków mających na celu ograniczenie nieformalnych transakcji tam, gdzie jest to możliwe; podkreśla, że niewystarczające regulacje dotyczące bankowości internetowej zwiększają ryzyko prania pieniędzy, i wzywa państwa Bałkanów Zachodnich oraz Komisję, by zajęły się kwestią międzynarodowej i regionalnej harmonizacji w procesie rozszerzenia UE;

23. z uznaniem przyjmuje zaangażowanie krajów Bałkanów Zachodnich w zwalczanie nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką, w szczególności poprzez przyjęcie na szczycie UE-Bałkany Zachodnie w Londynie regionalnego planu działania, którego celem jest rozwiązanie problemu nielegalnego posiadania, wykorzystywania i produkcji broni strzeleckiej i lekkiej oraz handlu nią; podkreśla jednak, że według planu działania UE w sprawie nielegalnego handlu bronią palną na lata 2020–2025 nielegalne posiadanie broni palnej i handel nią pozostają poważnym problemem, gdyż większość broni znajdującej i wykorzystywanej w przestępczości zorganizowanej w całej UE pochodzi z tego regionu; wzywa sześć państw Bałkanów Zachodnich do inwestowania w programy wspierające rozbrojenie;

24. podkreśla znaczenie pracy Centrum Kontroli Broni Strzeleckiej i Lekkiej dla Europy Wschodniej i Południowo-Wschodniej (SEESAC) na rzecz wzmocnienia zdolności zainteresowanych stron na szczeblu krajowym i regionalnym do kontroli i ograniczania rozprzestrzeniania i nielegalnego używania broni strzeleckiej i lekkiej, a także wzywa do zacieśnienia współpracy i koordynacji z SEESAC;

25. zauważa, że sześć krajów Bałkanów Zachodnich pozostaje głównym regionem tranzytowym dla nielegalnego handlu narkotykami oraz że produkcja narkotyków i handel narkotykami są przestępstwami, za które w tym regionie najczęściej zapadają wyroki skazujące; z zadowoleniem przyjmuje rosnącą liczbę wspólnych operacji antynarkotykowych; wzywa w związku z tym do zacieśnienia współpracy między organami ścigania UE, takimi jak Europol, i organami ścigania państw członkowskich a krajami Bałkanów Zachodnich; podkreśla, że organy ścigania muszą zwiększać swoje zdolności, aby lepiej monitorować i zwalczać nielegalny handel narkotykami;

26. zauważa wzrost zorganizowanej działalności cyberprzestępczej; z uznaniem przyjmuje wysiłki krajów Bałkanów Zachodnich na rzecz zwiększenia ich zdolności do walki z cyberprzestępczością oraz wzrost liczby ścigania karnego cyberprzestępstw; zachęca UE, aby wspierała kraje Bałkanów Zachodnich odpowiednimi narzędziami i środkami w zakresie zwalczania cyberprzestępczości i innych zagrożeń internetowych, w tym za pośrednictwem nowo utworzonego Europejskiego Centrum Kompetencji Przemysłowych, Technologicznych i Badawczych w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa; podkreśla znaczenie zwalczania manipulacyjnej dezinformacji w ściślejszej współpracy z partnerami europejskimi;

27. apeluje, by UE i kraje Bałkanów Zachodnich wspólnie zajęły się nieustannymi i rosnącymi zagrożeniami dla ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego oraz przemysłem dóbr kultury, zwłaszcza w strefach konfliktów; wzywa do zacieśnienia współpracy między poszczególnymi organami ścigania, w tym do natychmiastowej wymiany informacji między krajowymi agencjami wywiadowczymi, a także do zacieśnienia współpracy między organami ścigania a środowiskiem artystycznym i archeologicznym;

28. zauważa, że kraje Bałkanów Zachodnich muszą zwiększyć wysiłki, aby przeciwstawić się innym nielegalnym działaniom prowadzonym przez zorganizowane grupy przestępcze, do których należą m.in. wyzysk pracowników, przestępstwa przeciwko środowisku, takie jak nielegalne pozyskiwanie drewna i kłusownictwo, oraz wymuszenia;

Współpraca z UE (jej państwami członkowskimi i agencjami) oraz współpraca międzyregionalna

29. z zadowoleniem przyjmuje wzmoczoną współpracę między UE a krajami Bałkanów Zachodnich w walce z przestępczością zorganizowaną i zachęca UE, aby dalej wspierała budowanie zdolności na Bałkanach Zachodnich oraz ułatwianie współpracy policyjnej i sądowej w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej; podkreśla, że wszelkie umowy o współpracy ze strukturami UE muszą być w pełni zgodne z prawami podstawowymi i zapewniać odpowiedni poziom ochrony danych; wzywa kraje Bałkanów Zachodnich do dalszej harmonizacji przepisów z dorobkiem prawnym UE w dziedzinie zamówień publicznych, walki z przestępczością zorganizowaną i terroryzmem, praniem pieniędzy i cyberprzestępczością;

Środa, 15 grudnia 2021 r.

30. zaleca wzmocnienie istniejących struktur wspieranych przez UE, takich jak Rada Współpracy Regionalnej, tak aby mogły one odgrywać spójną rolę w zachęcaniu do dalszej współpracy między UE, jej państwami członkowskimi i krajami Bałkanów Zachodnich;

31. wyraża satysfakcję z zawarcia umów o współpracy między Eurojustem a Albanią, Macedonią Północną, Czarnogórą i Serbią, a także z zezwolenia na rozpoczęcie negocjacji z Bośnią i Hercegowiną; wzywa Radę, aby wyraziła zgodę na jak najszybsze rozpoczęcie negocjacji w sprawie podobnego porozumienia z Kosowem, ponieważ współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych ze wszystkimi krajami Bałkanów Zachodnich ma kluczowe znaczenie dla zwalczania przestępczości zorganizowanej, zwłaszcza handlu ludźmi i przemytu narkotyków, które stanowią większość działalności przestępczej w tym regionie; zauważa, że Eurojust umożliwił przeprowadzenie około 200 wspólnych postępowań przygotowawczych między państwami członkowskimi UE a krajami Bałkanów Zachodnich;

32. pochwała udaną współpracę z prokuratorami łącznikowymi z Albanii, Czarnogóry, Macedonii Północnej i Serbii, oddelegowanymi do Eurojustu w celu zapewnienia wsparcia w dochodzeniach transgranicznych obejmujących ich kraje i podkreśla znaczny wzrost liczby spraw po powołaniu prokuratorów łącznikowych; zachęca w związku z tym do podobnej współpracy z pozostałymi krajami Bałkanów Zachodnich; z zadowoleniem przyjmuje rosnącą od 2019 r. liczbę spraw w ramach współpracy wymiarów sprawiedliwości mimo trudnych okoliczności spowodowanych pandemią COVID-19;

33. podkreśla, że Bałkany Zachodnie to region o szczególnym znaczeniu dla Europolu; z zadowoleniem przyjmuje porozumienia o współpracy operacyjnej między Europolem a pięcioma krajami Bałkanów Zachodnich, jak również ustalenia robocze z organami ścigania Kosowa; wzywa do pełnej realizacji tych porozumień i wyraża uznanie dla udanych operacji przeprowadzonych w ramach tej współpracy; z zadowoleniem przyjmuje otwarcie biura łącznikowego Europolu w Albanii w 2019 r. oraz decyzję o otwarciu podobnych biur łącznikowych w Bośni i Hercegowinie oraz w Serbii; zachęca do podobnej współpracy z pozostałymi krajami Bałkanów Zachodnich; podkreśla również znaczenie współpracy z Prokuraturą Europejską (EPPO) i Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF); apeluje w tym kontekście do UE i krajów Bałkanów Zachodnich o ustanowienie ram owocnej współpracy między EPPO a krajami Bałkanów Zachodnich, tak by umożliwić EPPO skuteczne wykonywanie jej kompetencji w dziedzinie funduszy UE, w szczególności funduszy IPA III w krajach Bałkanów Zachodnich;

34. z zadowoleniem przyjmuje porozumienia robocze zawarte przez Agencję Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL) z krajami Bałkanów Zachodnich w konkretnych kwestiach związanych ze zwalczaniem przestępczości zorganizowanej; podkreśla znaczenie dalszego wzmacniania ustanowionych mechanizmów między CEPOL-em a regionem Bałkanów Zachodnich; odnotowuje sprawozdania dotyczące poszczególnych krajów wydane przez GRECO i podkreśla, że ważne jest, by kraje przystępujące do UE zacieśniły współpracę z GRECO i dokładnie wdrożyły jej szczegółowe zalecenia;

35. podkreśla, że Interpol jest ważnym narzędziem w walce z przestępczością zorganizowaną; ubolewa, że mimo wielokrotnych starań Kosowo nie jest jeszcze członkiem Interpolu; wzywa państwa członkowskie UE, by proaktywnie wspierały starania Kosowa o przystąpienie do tej organizacji; jest zdania, że członkostwo wszystkich sześciu krajów Bałkanów Zachodnich w Interpolu zwiększyłoby skuteczność środków na rzecz zwalczania przestępczości transgranicznej;

36. z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie porozumień w sprawie współpracy w zarządzaniu granicami między Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) a Albanią, Czarnogórą i Serbią, które umożliwiają Fronteksowi prowadzenie wspólnych operacji w tych krajach w celu poprawy zarządzania granicami, zwalczania przestępczości transgranicznej i kontroli nielegalnej migracji zgodnie ze standardami międzynarodowymi i przy pełnym poszanowaniu praw człowieka; z zadowoleniem przyjmuje podobne umowy o statusie zawarte z Macedonią Północną oraz Bośnią i Hercegowiną i wzywa wszystkie strony do jak najszybszej ratyfikacji tych umów oraz do opracowania podobnego porozumienia z Kosowem; podkreśla potrzebę dalszego rozwoju współpracy między Fronteksem a krajami Bałkanów Zachodnich w kwestiach związanych ze zwalczaniem przestępczości zorganizowanej;

37. ponownie podkreśla potrzebę położenia większego nacisku na działania prewencyjne i edukacyjne, zwłaszcza w związku z negatywnym wpływem przestępczości zorganizowanej, handlu ludźmi, narkotykami i bronią na społeczeństwa, a także nacisku na właściwe rozumienie obywatelstwa, oraz konieczność zwiększenia odporności, a przy tym zwrócenia większej uwagi na warunki społeczno-gospodarcze, zwłaszcza na obszarach podmiejskich i wiejskich, oraz zapewnienia wsparcia dla lokalnych inicjatyw mających na celu zmniejszenie podatności na przestępczość i korupcję, i jednocześnie zwraca uwagę na potrzebę przyjęcia podejścia intersekcyjnego uwzględniającego kwestie płci; podkreśla znaczenie budowania zdolności demokratycznych w regionie Bałkanów Zachodnich, w tym między innymi poprzez specjalistyczne programy i projekty pilotażowe mające na celu wzmocnienie demokracji uczestniczącej i omawianie kwestii związanych ze zwalczaniem przestępczości zorganizowanej i korupcji;

Środa, 15 grudnia 2021 r.

38. podkreśla znaczenie monitorowania powiązań między zorganizowanymi grupami przestępczymi a radykalizowanymi jednostkami i organizacjami terrorystycznymi; przypomina o znaczeniu roli UE w przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu i praniu pieniędzy; zachęca do dalszej współpracy w tym zakresie, zwłaszcza poprzez wsparcie UE na rzecz szkolenia ekspertów finansowych w regionie, dzielenia się informacjami oraz wymiany najlepszych praktyk i know-how; z zadowoleniem przyjmuje uznanie przez uczestników szczytu w sprawie Bałkanów Zachodnich w Berlinie 5 lipca 2021 r., że potrzebna jest reakcja wielu agencji, w tym współpraca z sektorem prywatnym i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, tak aby zwiększyć skuteczność wspólnych działań na rzecz zwalczania poważnej i zorganizowanej przestępczości, nielegalnych finansów, korupcji i terroryzmu;

39. zaznacza, że współpraca regionalna ma kluczowe znaczenie dla skutecznego zwalczania przestępczości zorganizowanej; wyraża uznanie dla pracy w ramach istniejących inicjatyw regionalnych mających na celu wzmocnienie stosunków międzyinstytucjonalnych w walce z korupcją i przestępczością zorganizowaną między krajami Bałkanów Zachodnich, takich jak Centrum Organów Ścigania Europy Południowo-Wschodniej, i zachęca do dalszej współpracy regionalnej w celu skuteczniejszego zwalczania transgranicznej przestępczości zorganizowanej;

40. pochwala rolę, jaką odgrywają inicjatywy regionalne z udziałem państw członkowskich UE i krajów Bałkanów Zachodnich, takie jak strategia UE na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego (EUSAIR), inicjatywa adriatycko-jońska, inicjatywa środkowoeuropejska oraz proces berliński; zachęca zarówno państwa członkowskie UE, jak i kraje Bałkanów Zachodnich do udziału w tych inicjatywach i do pełnego wykorzystania ich potencjału;

41. z zadowoleniem przyjmuje finansowanie z IPA projektów obejmujących cały region i mających na celu poprawę zdolności krajów Bałkanów Zachodnich do zwalczania korupcji i przestępczości zorganizowanej; wyraża szczególne uznanie dla programu ochrony świadków w ramach IPA II, który doprowadził do utworzenia „sieci bałkańskiej”; wzywa do kontynuowania tej współpracy i przyjęcia przez partnerów z Bałkanów Zachodnich odpowiedzialności za utrzymanie tej sieci;

42. wyraża poparcie dla finansowanego ze środków IPA programu wielokrajowego „wspieranie skuteczniejszego sprawowania wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących korupcji i przestępczości zorganizowanej na Bałkanach Zachodnich poprzez monitorowanie procesów sądowych” jako kroku w kierunku skuteczniejszej reakcji władz sądowniczych na korupcję i przestępczość zorganizowaną na Bałkanach Zachodnich; wzywa rządy krajów Bałkanów Zachodnich, by w pełni wdrożyły zalecenia sformułowane w ramach wzajemnej oceny przez ekspertów z państw członkowskich;

43. uważa, że partnerzy z Bałkanów Zachodnich powinni aktywnie zaangażować się w Konferencję w sprawie przyszłości Europy i zostać włączeni do szerszej europejskiej debaty na temat zwalczania przestępczości zorganizowanej;

44. wzywa międzynarodowych darczyńców do zapewnienia lepszej koordynacji różnych programów przeciwdziałania przestępczości zorganizowanej i korupcji na Bałkanach Zachodnich, aby uniknąć powielania działań i zwiększyć skuteczność współpracy międzynarodowej w tych dziedzinach;

45. Z zaniepokojeniem odnotowuje brak wiarygodnych danych na temat przestępczości zorganizowanej w regionie i wzywa kraje Bałkanów Zachodnich, by poszerzały wiedzę na temat przestępczości zorganizowanej poprzez zwiększenie swoich zdolności do gromadzenia i przetwarzania wiarygodnych danych na temat przestępczości zorganizowanej; podkreśla potrzebę prowadzenia bardziej dogłębnych badań interdyscyplinarnych i przekrojowego podejścia uwzględniającego problematykę płci oraz zachęca kraje Bałkanów Zachodnich do współpracy z partnerami międzynarodowymi w celu ustanowienia krajowych systemów statystycznych, które pozwolą rejestrować i analizować przestępczość zorganizowaną, tak by lepiej opracowywać skuteczne, oparte na dowodach strategie polityczne służące zapobieganiu przestępczości zorganizowanej i korupcji oraz ich zwalczaniu;

Rola społeczeństwa obywatelskiego i mediów

46. podkreśla, że organizacje społeczeństwa obywatelskiego, naukowcy i dziennikarze odgrywają kluczową rolę w monitorowaniu pracy rządów, organów sądowych i organów ścigania i w ocenie osiągnięć w zwalczaniu przestępczości zorganizowanej; zauważa, że w krajach Bałkanów Zachodnich istnieją już w dużej mierze ramy prawne i instytucjonalne umożliwiające udział organizacji społeczeństwa obywatelskiego, ubolewa jednak, że ich potencjał nie jest w pełni wykorzystywany, a organizacje społeczeństwa obywatelskiego zajmujące się korupcją i przestępczością zorganizowaną spotykają się czasem z wrogością ze strony swoich rządów; wzywa do szerszego włączenia organizacji społeczeństwa obywatelskiego w proces legislacyjny oraz do umożliwienia im wniesienia znaczącego wkładu w kluczowe akty prawne; w związku z tym wzywa władze Bałkanów Zachodnich do pilnego opracowania, przyjęcia i wdrożenia poprawionych przepisów dotyczących swobodnego dostępu do informacji za pośrednictwem procesów integracyjnych;

Środa, 15 grudnia 2021 r.

47. docenia ważną rolę, jaką organizacje społeczeństwa obywatelskiego często odgrywają w działaniach prewencyjnych, we wspieraniu grup znajdujących się w trudnej sytuacji, w kształtowaniu polityki oraz w przejmowaniu roli nadzorczej w sytuacji, gdy brakuje niezależnych organów publicznych; jest zaniepokojony kampaniami oszczerstw, naciskami i próbami zastraszenia, które przyspieszają kurczenie się przestrzeni działania dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego;

48. zachęca organizacje społeczeństwa obywatelskiego na Bałkanach Zachodnich do tworzenia silniejszych sieci wśród podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, identyfikowania lokalnych partnerów, którzy zajmują się podobnymi kwestiami, oraz do dalszej wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk, aby zrozumieć charakter i przyczyny przestępczości zorganizowanej i wspierać zapobieganie radykalizacji w regionie; z zadowoleniem przyjmuje wkład w strategiczne kampanie komunikacyjne prowadzone przez zainteresowane strony, takie jak sieć upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw i Europejska Sieć Komunikacji Strategicznej;

49. zauważa, że wiele organizacji społeczeństwa obywatelskiego jest uzależnionych od finansowania prywatnego i napotyka trudności z pozyskaniem wystarczających funduszy na podtrzymanie swojej działalności; stwierdza, że dotacje są często przyznawane na projekty krótkoterminowe oraz że wsparcie dla działań przeciwko przestępczości zorganizowanej jest niewielkie; uznaje, że krótkoterminowe finansowanie powoduje zatrudnianie pracowników wyłącznie do celów związanych z konkretnym projektem, co prowadzi do braku stabilnych norm zatrudnienia i daje pracownikom niewielkie możliwości rozwoju podstawowych umiejętności, co wpływa niekorzystnie na długoterminowe planowanie strategiczne;

50. pochwała cenną pracę dziennikarzy śledczych relacjonujących sprawy wysokiego szczebla i ujawniających powiązania między zorganizowanymi grupami przestępczymi, politykami i przedsiębiorstwami; stanowczo potępia akty agresji, w tym ukierunkowane zabójstwa, zastraszanie, nawoływanie do nienawiści i kampanie oszczerstw skierowane przeciwko dziennikarzom śledczym i społeczeństwu obywatelskiemu; odnotowuje ze szczególnym zaniepokojeniem stosowanie mowy nienawiści i prowadzenie kampanii oszczerstw przez urzędników państwowych, parlamentarzystów i przedstawicieli rządów, partii rządzących oraz mediów będących własnością państwa lub częściowo przez nie finansowanych; wzywa władze i organy ścigania do zadbania o to, by dziennikarze śledczy i społeczeństwo obywatelskie byli chronieni i mogli pracować bez przeszkód, oraz wzywa do karania wszelkich form mowy nienawiści skierowanych do mniejszości i słabszych grup społecznych, zwłaszcza ze względu na pochodzenie narodowe lub etniczne; ponawia swój apel do Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, aby zacieśniły współpracę ze społeczeństwem obywatelskim, organizacjami pozarządowymi, decydentami zorientowanymi na reformy, środowiskiem akademickim i niezależnymi mediami lokalnymi, a także aby zwiększyły wsparcie dla nich; zachęca Komisję i lokalne delegatury UE do współpracy z lokalnymi zainteresowanymi stronami w celu usprawnienia procedur regularnego monitorowania procesów sądowych związanych z korupcją i przestępczością zorganizowaną;

51. głęboko ubolewa nad rosnącą liczbą strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej, które są często wykorzystywane do zastraszania dziennikarzy i osób fizycznych, co ma zapobiec ujawnianiu nadużyć popełnianych przez rządzących; wzywa władze krajów Bałkanów Zachodnich, by znacznie zwiększyły wysiłki na rzecz zapewnienia przejrzystości własności mediów i niezależności redakcji informacyjnych oraz ochrony wolności mediów przed ingerencją polityczną, ponieważ są one kluczowymi elementami wolnego i demokratycznego społeczeństwa oraz mają zasadnicze znaczenie dla powodzenia walki z przestępczością zorganizowaną i korupcją;

o

o o

52. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, a także rządóm i parlamentom państw członkowskich oraz krajów Bałkanów Zachodnich.